

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 เป็นเพศหญิงจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่างอายุ 36 – 59 ปี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาคือช่วงระหว่างอายุ 18 – 35 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 และช่วงระหว่างอายุ 60ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ส่วนหมู่บ้านที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นหมู่ที่ 4 จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือหมู่ที่ 1 จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 น้อยที่สุดคือหมู่ที่ 7 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ส่วนความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ไม่เป็นที่พอใจ จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาเป็นที่พอใจ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม

5.1.2.1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นตัวแทนประชาชน ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.10) รองลงมาด้านการเป็นตัวแทนของทางราชการ ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.10) และด้านการเป็นผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.13)

5.1.2.2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ด้านการเป็นตัวแทนของทางราชการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประชาสัมพันธ์แจ้งข้อราชการ ประกาศจากทางราชการ รวมถึงสิทธิต่าง ๆ ของประชาชนที่ควรจะได้รับจากรัฐ ให้ลูกบ้านทราบอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.07) รองลงมา คือ การอำนวยความสะดวกในการขอเลขที่บ้าน การรื้อบ้าน หรือการเปลี่ยนแปลงเลขที่บ้าน ตลอดจนการรับแจ้งเกิด ตาย ย้ายออกของประชาชนในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.09) และน้อยที่สุดคือ การสอดส่องดูแลไม่ให้คนในหมู่บ้านเล่นการพนันทุกชนิด เช่น หวยใต้ดิน ไฮโล มวย เป็นต้น ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 1.13)

5.1.2.3 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 1.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เมื่อคนในหมู่บ้านประสบไฟไหม้ หรือลมพัดบ้านเรือนเสียหาย ผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้อำเภอทราบ และติดตามความช่วยเหลือ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.13) รองลงมาคือ เมื่อหมู่บ้านของท่านประสบน้ำท่วม ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานราชการ และคอยติดตามเรื่องจนถึงที่สุด เพื่อช่วยผู้ประสบภัย ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.04) น้อยที่สุดคือ การสำรวจปัญหาและความต้องการในการประกอบอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน เช่น การขอกู้ยืมเงินสนับสนุนอาชีพ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.18)

5.1.2.4 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ด้านการเป็นผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เมื่อคนในหมู่บ้านของท่านมีการทะเลาะวิวาทกัน ผู้ใหญ่บ้านมีความเป็นกลางในการไกล่เกลี่ย โดยไม่เข้าข้างฝ่ายญาติหรือคนของตน ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.11) รองลงมาคือ เมื่อคนในหมู่บ้านของท่านจัดงานบุญงานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ผู้ใหญ่บ้านไปร่วมทุกครั้ง ไม่ว่าจะเชิญหรือไม่เชิญ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.17) น้อยที่สุดคือ ผู้ใหญ่บ้านของท่านเป็นผู้นำในการพัฒนา

และส่งเสริมอาชีพให้แก่ลูกบ้าน ทั้งในด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.14)

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม

5.1.3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเป็นตัวแทนทางราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5.1.3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเป็นตัวแทนของทางราชการแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเป็นตัวแทนของทางราชการ ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน และด้านการเป็นผู้นำชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม จำแนกตามความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่บ้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และในรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม

5.1.4.1 ด้านการเป็นตัวแทนของทางราชการ พบว่า ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดเขาตอด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม ได้แก่ การจัดเวรยามในหมู่บ้าน เพิ่มความเข้มงวดในการปราบปรามยาเสพติด การเล่นหวย ให้มากขึ้น และการแจ้งข่าวสารต่าง ๆ แก่ลูกบ้านให้เร็วขึ้น

5.1.4.2 ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ได้แก่ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเมื่อมีภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติต่าง ๆ เกิดขึ้นในชุมชน ให้เข้ามาช่วยเหลือเยียวยา ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในเรื่องเงินทุนส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ กันจะเกิดประโยชน์ส่วนรวมภายในชุมชน และเป็นกระบอกเสียงให้คนชุมชนเพื่อให้ได้รับสิทธิที่พึงจะได้เกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ

5.1.4.3 ด้านการเป็นผู้นำชุมชน ได้แก่ ต้องการให้ผู้ใหญ่บ้านมีความเป็นกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน โดยไม่เข้าข้างฝ่ายญาติของตน ต้องการให้ผู้ใหญ่บ้านจัดเวทีประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ หรือปัญหาความเดือดร้อนของคนในชุมชนทุกเดือน และต้องการให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกบ้าน ช่วยเหลือลูกบ้านด้วยหน้าที่อย่างดี โดยไม่หวังค่าจ้างสินไหมตอบแทน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม มีข้ออภิปรายผลการศึกษาดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลยอดขาด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1) การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ข้อราชการ ตลอดจนการแจ้งสิทธิต่าง ๆ ที่ประชาชนจะได้รับจากรัฐยังล่าช้าเกินไป ซึ่งทำให้ประชาชนเสียสิทธิที่จะได้หรือดำเนินการไม่ทันระยะเวลาที่กำหนด

2) การสอดส่องดูแลไม่ให้คนหมู่บ้านเล่นการพนัน เล่นหวยใต้ดิน ซื้อ ขาย เสพยาเสพติด ก็ยังมีการละเลยอยู่ ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้ออกกฎหมายอย่างเป็นทางการและเคร่งครัดเท่าที่ควร ชาวบ้านเล่นหวย เล่นการพนัน ซื้อขายเสพยาเสพติด เหมือนเป็นกิจกรรมประจำวัน

3) ในเรื่องของการจัดเวรยามเพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในหมู่บ้าน ในเขตตำบลยอดขาด ยังไม่มีผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านไหนจัดทำเรื่องนี้

4) การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐให้ช่วยเหลือชาวบ้านผู้ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม ไฟไหม้หรือลมพัดบ้านเรือนเสียหาย ยังช้าเกินไป และทำเพียงแค่แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเท่านั้น ไม่ได้คอยติดตามเรื่องจนถึงที่สุด

- 5) ไม่ค่อยมีการสำรวจปัญหาและความต้องการของคนในหมู่บ้าน
- 6) เมื่อมีงานประจำปีในหมู่บ้าน เช่น สงกรานต์ งานผ้าป่า เข้า-ออกพรรษา ส่วนมากจะเป็นทางวัดเป็นตัวตั้งตัวตีมากกว่าผู้ใหญ่บ้าน
- 7) ผู้ใหญ่บ้านยังมีการรับเงินสินไหมค่าจ้างตอบแทนจากการช่วยเหลือลูกบ้าน
- 8) ผู้ใหญ่บ้านยังไม่มีความรู้มากพอที่จะให้คำปรึกษาต่าง ๆ ทางด้านกฎหมายกับลูกบ้านได้
- 9) ผู้ใหญ่บ้านไม่มีความเป็นกลางทางการเมือง บางหมู่บ้านผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าแนะนำให้นักการเมืองเองด้วยซ้ำ
- 10) ผู้ใหญ่บ้านยังขาดคุณสมบัติในเรื่องภาวะผู้นำอยู่มาก

จากเหตุผลดังกล่าว ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลยอดชวด อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม โดยรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ แสงจันทร์ เหล่าสาย (2553, น. 65-66) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษากรณี อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ ภิญโญ นาสิงห์จันทร์ (2550, น. 85) ศึกษาบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พบว่าบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริง กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิภาภัทร์ ธิโนชัย (2554, น. 98-99) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ อุเทน แจ่มสุวรรณ (2553, น. ไม่ปรากฏหน้า) ได้ศึกษา ทักษะของประชาชนต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลนายาง อำเภอลืออำนาจ จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ วิชัย กาญจนสุวรรณและธิดา จิตต์ล้ำเลิศกุล (2552, น. 202) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงและที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย : กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ จินัชญา วงศ์มัญญ (2554, น. 84) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามการรับรู้และตามความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัด

เชียงใหม่ พบว่าภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ที่ปรากฏตามความเป็นจริงหรือตามการรับรู้ของประชาชน ที่เห็นว่าภาวะผู้นำของกลุ่มตัวอย่างได้เท่าภาวะผู้นำที่ประชาชนคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังอย่างมากให้ผู้นำใช้อำนาจตามกฎหมาย ใช้อำนาจตามประเพณีนิยมค่อนข้างมาก และใช้อำนาจบารมีพอสมควร ด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำกลุ่มตัวอย่างคาดหวังอย่างมาก แต่ตามการรับรู้ของประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำในระดับปานกลางหรือพอสมควรเท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้ศึกษาอีก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ จิรพงษ์ ทองภูบาล (2551, น. 77-79) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลแคว้น อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม ผลวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังไม่สอดคล้องกับ อนุสรณ์ ปันธิ (2555, น. 51-52) ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษา ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลเมืองพาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับ โยธิตา ใจฟูโน (2555, น. 51-52) ได้ศึกษา บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการเป็นผู้นำท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีภาวะความเป็นผู้นำค่อนข้างสูง สามารถเป็นตัวแทนของประชาชนทำหน้าที่ในการร้องขอต่อรัฐได้อย่างรวดเร็วและเป็นกลาง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านของตนเองได้เป็นอย่างดี เป็นที่ปรึกษาแก่ประชาชนได้ ทุกเรื่องแม้ยามวิกาล และไม่สอดคล้องกับ วิทยา สุรินทร์ (2553, น. 45-46) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ศึกษาความรู้ความเข้าใจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนเกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญาและความรู้ ด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ เป็นผู้ที่มีมุ่งมั่นอย่างจริงจังที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดูแลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ อีกทั้งเป็นผู้ผลักดันให้การพัฒนาตำบล/หมู่บ้านให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างจริงจัง

ซึ่งผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของผู้ศึกษา อาจเป็นเพราะ

1) ภูมิหลังทางสังคม ซึ่งคือกลุ่มบุคคลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท ผู้มีรายได้ น้อยกับผู้มีรายได้สูง เป็นต้น

2) กลุ่มอ้างอิง เช่น การประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน การเป็นเครือญาติกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น ด้วย

3) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล การที่บุคคลได้ประสบพบเห็นกับเหตุการณ์ด้วยตนเองเกี่ยวกับบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง ทำให้บุคคลฝังใจและทำให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งเหล่านั้น แตกต่างกัน

4) ความคาดหวังของบุคคล ในการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทตามหน้าที่ที่สถาบันเป็นผู้กำหนดให้ตามกฎหมาย และบทบาทตามความคาดหวังของบุคคล ที่ประชาชนผู้เลือกเข้าดำรงตำแหน่งคาดหวังที่จะให้เป็น ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นที่จะแสดงออกของบุคคล

5) การศึกษา ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่สูง ย่อมมีการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ รู้จักเหตุและผลมากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำและบุคคลที่ไม่ได้รับการศึกษา

6) อิทธิพลของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของบุคคลในปกครองด้วย ซึ่งบางคนผู้ปกครองต้องเป็นคนกำหนดความคิดเห็นให้เอง ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นเองได้ แม้ความคิดเห็นของผู้ปกครองนั้นจะถูกต้องหรือไม่ก็ตาม

7) สภาพแวดล้อมขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้

8) ทศนคติที่มีต่อบุคคล มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ส่งผลต่อการยอมรับและความคิดเห็นต่อบุคคลได้ ซึ่งการที่บุคคลจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับยอมรับบทบาทนั้นๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่

9) ความรู้ความเข้าใจ การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ยอมรับ ชอบ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ยอมรับ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เป็นต้น

10) ตัวของผู้ใหญ่บ้านเอง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกหรือการปฏิบัติตัวต่อลูกบ้าน ซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงความคิดเห็นของบุคคลเป็นอย่างมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลยอดชาติ อำเภอวังยาง จังหวัดนครพนม ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลอันเป็น ประโยชน์ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

5.3.1.1 ด้านการเป็นตัวแทนของทางราชการ

1) การสอดส่องดูแลไม่ให้คนในหมู่บ้านเล่นการพนันทุกชนิด เช่น หว่ยใต้ดิน ไฮโล มวย เป็นต้น ผู้ใหญ่บ้านควรสอดส่องดูแลเข้มงวดตรวจค้นให้มากขึ้นกว่านี้ ควรมีการจัด กิจกรรมจรรโลงใจหรือกิจการส่งเสริมอาชีพภายในหมู่บ้านในเวลาว่าง เพื่อไม่ให้ลูกบ้านหมกมุ่น กับการพนันเหล่านี้

2) การแจ้งข่าวสาร ข้อราชการต่างๆ ให้ลูกบ้านทราบ ผู้ใหญ่บ้านควรมีการแจ้ง หรือประชาสัมพันธ์ให้รวดเร็วขึ้น ไม่ใช่แจ้งข่าวสารในวันสุดท้ายที่ประชาชนจะเสียสิทธิที่พึงจะ ได้รับ หรือเมื่อมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือต่างๆ ในหมู่บ้าน ควรแจ้งล่วงหน้าก่อน ไม่ใช่แจ้งตอนที่เจ้าหน้าที่มาถึงแล้ว

3) การจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านควรมี การจัดเวรยามขึ้นในหมู่บ้านของตน เนื่องจากว่าในพื้นที่การศึกษานี้ ไม่มีหมู่บ้านใดจัดเวรยาม เลย

5.3.1.2 ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน

1) ผู้ใหญ่บ้านควรสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในการประกอบ อาชีพในหมู่บ้าน เช่น การขอทุนจากหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดอาชีพภายในหมู่บ้าน เช่น การขอยืมมาทำทุนกลุ่มจักสาน กลุ่มเย็บผ้า เป็นต้น เนื่องจากในพื้นที่การศึกษามีบางหมู่บ้านที่เคยมีกลุ่มเหล่านี้ แต่ได้ทำการยุบกลุ่มลงเพราะไม่มีทุน ในการสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่ม

2) ผู้ใหญ่บ้านควรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน เมื่อ มีภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติต่าง ๆ เกิดขึ้นในชุมชน ให้เข้ามาช่วยเหลือเยียวยาอย่างถึงที่สุด เนื่องจากใน พื้นที่การศึกษามีบางหมู่บ้านประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยเหล่านี้เป็นคนประสานงานและ ติดต่อความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐด้วยตนเอง

3) ผู้ใหญ่บ้านควรทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนของประชาชนให้มากขึ้น เพื่อนำ ความช่วยเหลือและความเจริญจากภายนอกชุมชนเข้าไปสู่ชุมชนทั้งในด้านวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อชุมชน

5.3.1.3 ด้านการเป็นผู้นำชุมชน

- 1) ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกบ้าน ช่วยเหลือลูกบ้านด้วยหน้าที่อย่างดี โดยไม่หวังค่าจ้างสินไหมตอบแทน เนื่องจากในพื้นที่การศึกษาบางหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีการเรียกเก็บเงินจากลูกบ้าน เช่น ค่าเช่นเอกสารต่างๆ ค่าเป็นผู้ติดต่อเจ้าหน้าที่ ค่าเสียเวลา เป็นต้น
- 2) ผู้ใหญ่บ้านควรจัดเวทีประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ หรือปัญหาความเดือดร้อนของคนในชุมชนทุกเดือน
- 3) ผู้ใหญ่บ้านควรมีความเป็นกลางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน โดยไม่เข้าข้างฝ่ายญาติของตน
- 4) ผู้ใหญ่บ้านควรสรรสร้างความรู้รักสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้ลูกบ้านมีส่วนร่วมอยู่เสมอ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน
- 5) ผู้ใหญ่บ้านควรได้กับการอบรมเรื่องกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ และควรศึกษาทำความเข้าใจเรื่องเหล่านี้ให้มากขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือบุคคลในชุมชนได้ทันเหตุการณ์
- 6) ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นผู้ที่มีความเสียสละมากกว่าบุคคลอื่นๆ ในชุมชน เพื่อให้งานส่วนรวมในชุมชนสำเร็จไปได้ด้วยดี
- 7) ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นผู้มุ่งหวังทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้นจากสภาพเดิมที่เป็นอยู่
- 8) ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นผู้ลงมือดำเนินงานทุกวิถีทางเพื่อให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปด้วยความเต็มใจอย่างเต็มกำลังและอย่างมีความมุ่งมั่น เพื่อมุ่งหวังอย่างจริงจังให้ประชาชนในชุมชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยทั่วกัน
- 9) ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย เพื่อสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในชุมชนได้โดยง่าย
- 10) ผู้ใหญ่บ้านควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่สูงกว่าประชาชนในชุมชน จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการทำงานใหม่ๆ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานขึ้นใหม่อยู่เสมอ เพื่อนำสิ่งใหม่ๆ มาสู่ชุมชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

- 5.3.2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขและขจัดปัญหาการเล่นการพนันและการขาย-เสพสิ่งเสพติดในชุมชน
- 5.3.2.2 ภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้าน
- 5.3.2.3 การปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านตามหลักธรรมาภิบาล

5.3.2.4 ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านตามความเป็นจริงและบทบาทที่ควรจะเป็น

5.3.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนของผู้ใหญ่บ้าน